

Yargıçlar ve savcılar tedirginlik içinde

07.06.2020

Nurzen Amuran: Bir yandan koronavirüsle öte yandan ekonomideki krizle uğraşırken siyasi iktidarın çeşitli konulardaki tartışmalı kararları ve bu kararların kurumlar eliyle uygulanmasının yol açtığı sorunlar, giderek büyüyor. Bunlardan biri de, insani bir gerekçe ile yazdığı tweetler nedeniyle HSK tarafından Yargıçlar Sendikası Başkanı Ayşe Sarısu Pehlivan hakkında soruşturma açılması ve tedbiren üç ay süre ile geçici olarak görevinden uzaklaştırılması. Ancak şu da anımsanmalı ki daha önce de yargıçlar Sendikası başkanlarına çeşitli gerekçelerle yaptırımlar uygulanmıştı. Bugün sendikaya yönelik bu uygulamalar yargı erkine yönelik olarak algılanmaktadır.

Demokrasinin güvencesi olan meslek örgütleri sendikalar ve dernekler temel aldıkları hedeflerini yerine getirirken, günlük siyasetin üstünde stratejiler belirlerler ve ait oldukları kurumsal kimliklerine uygun mesleklerine ve topluma hizmet ederler.

Yargıçlar Sendikası kurucu Başkanı Ömer Faruk Eminağaoğlu bu haftaki konuğumuz.

Sayın Eminağaoğlu somut olaylardan yola çıkalım ve daha sonra ilkeler ve kurumlar üzerinde duralım:

Yargıçlar Sendikası Başkanı Ayşe Sarısu Pehlivan attığı iki tweet nedeniyle görevinden 3 ay uzaklaştırıldı. Ölüm orucunun ardından hayatını kaybeden Grup Yorum üyesi İbrahim Gökçek için sosyal medya hesabından paylaşım yapmıştı. Yargıçların asıl görevi yaşamı savunmak değil midir? Rahmetli Hocamız Faruk Eren'in derslerde üzerinde durduğu konu yaşam hakkının korunmasıydı. İdam cezasına karşı şu iddiayı öne sürerdi: İdam oç alma duygusunun tezahürüdür. Yaşam hakkı hep öne çekildi. Bu durumda, Sayın Pehlivan'a verilen uzaklaştırma kararı Sendikaya yönelik bir baskı olarak adlandırılmaz mı? Çünkü sizi ve sizden sonra ki Yargıçlar Sendikası Başkanları da çeşitli yaptırımlara maruz kalmıştı.

Ömer Faruk Eminağaoğlu: Çağdaş ceza hukukunda verilen ceza ile amaç oç alma, kısasa kısas değil, kişinin aynı zamanda rehabilite edilmesi ve tekrar topluma kazandırılmasıdır. Ölüm cezasına ve bu cezanın kaldırılmasına da bu yönden yaklaşmak gerekiyor. Bu nedenlerle ülkemizde de ölüm cezası 2002'de kaldırıldı. Ölüm cezası yerine, indirilemez (ömür boyu) hapis cezası getirildi. Bir parantez açarak şunu da söyleyelim ki ülkemizde henüz kabul edilmemesine rağmen yaşam hakkı nedeniyle İHAM tüm indirilemez hapis cezalarında da koşullu salıverilme hakkının tanınması gerektiğini ifade ediyor.

Yargıçlar Sendikasının amaçları içinde yargı bağımsızlığını, yargıç ve savcılar haklarını savunmak yanında, hukukun üstünlüğünü savunmak da yer alıyor. Bu bağlamda yaşam hakkını savunmak da Sendikanın amaçları içinde... Sayın Pehlivan'ın beyanını da bu bağlamda değerlendirmek gerekiyor.

Sayın Pehlivan'a yönelik işlemi, aslında O'na değil, O'nun şahsında Yargıçlar Sendikası'na, yargıdaki bağımsız örgütlenmeye, yargı bağımsızlığına, hukukun üstünlüğüne karşı yapılmış bir işlem olarak görmek gerekiyor.

İlk kez sendika çatısı altında örgütlenip 2011 yılında kurduğumuz sendika, iktidarın etkisiyle açılan bir dava sonunda

kapatıldı. 2012 yılında Yargıçlar Sendikası'nı kurduğumuzda ise bu sendikanın da kapatılması için yapılmayan işlem, açılmayan dava kalmadı. Ancak evrensel hukuk ilkelerinden hareketle Yargıçlar Sendikası tüm bu engelleri aştı.

Yargıçlar Sendikası amaçları doğrultusunda adımlar attıkça, bu sefer Sendikanın yöneticileri hedefe oturtuldu. Olmadık gerekçelerle Sendika kurucu başkanı olarak benim hakkımda disiplin soruşturmaları açıldı. Sendika adına yapılan her faaliyet bana soruşturma olarak yansıdı. Asıl amaç sendikanın baskı altına alınmasıydı. Ailem, eşim ve çocuklarım bile çeşitli baskılara uğradı. Sendikal faaliyet için gittiğim TBMM'de iktidar partisinin bir milletvekilinin kamuoyuna **"uçan tekme"** diye yansıyan tekmesine bile maruz kaldım. Tarafıma açılan soruşturmalar bir baskı aracı olarak kullanılarak Sendikaya üye olunması ve yeni katılımlar engellenmek istendi. Ülkede en çok soruşturulan ve yargılanan yargıç ve savcı durumuna sokuldum. Benden sonra Sendika Başkanı olan meslektaşım Mustafa Karadağ'da benzer disiplin ve atama işlemlerine muhatap oldu. Şimdi de Sayın Pehlivan aynı işlemlere muhatap. Sendika yönetimindeki meslektaşlarımız, hatta birçok üyemiz de, olmadık sürgünlere, akıl almaz disiplin soruşturmalarına muhatap kaldı.

2006 yılında ilk kez dernek olarak YARSAV çatısı altında örgütlendiğimizde, o örgüt yönetiminde öne çıkan meslektaşlarımız da 2011 yılında FETÖ'nün etkisindeki HSYK'nın aynı paraleldeki işlemlerine maruz kaldı. Bugün tarih tekerrür ediyor.

Amuran: Yargıçlar Sendikası Başkanı Ayşe Sarısu Pehlivan'ın yazdığı tweetlere şöyle bir göz atarsak, yargılaması devam eden henüz kesinleşmiş bir mahkeme kararı olmayan, bu nedenle masumiyet karinesi de süren sanatçı için, "Türküler kimseye zarar vermez, İbrahim Gökçek yaşamalıdır" paylaşımında bulunmuştu. Gökçek hayatını kaybettiğinde de, "Ölüm adın kalleş olsun" dedi. Herkes farklı düşünebilir. Anayasa'nın 139. Maddesinde yer alan azledilemezlik ilkesine rağmen savunmasının bile alınmadığını öğrendiğimiz sendika başkanının görevinden 3 ay uzaklaştırılması hangi yasanın hangi gerekçesine dayanmakta?

Eminağaoğlu: Anayasa'nın 139 uncu maddesinde yine 12 Eylül döneminden kalan Yargıçlar ve Savcılar Yasası'nın 44 üncü maddesinde, yargıç ve savcılarının azledilemezliği düzenlenerek, anayasal ve yasal güvence altına alınıyor. Azledilemezlik demek, bir yargıç ve savcının kendi isteği olmadan ya da yaş sınırını doldurmadan geçici veya sürekli olarak mesleğiyle ilişkisinin kesilememesi demek. Kural bu. Bu güvencenin istisnası ise sağlık engeli ya da görevden çıkarılmayı gerektiren bir disiplin cezası veya mahkûmiyet durumlarında söz konusu.

Anayasa'nın ve anılan yasanın ilgili maddesinde, yargıç ve savcılarının güvenceleri kapsamında yargıç ve savcılarının **"aylık ve ödeneklerinden yoksun bırakılmayacağı da"** belirtiliyor.

Yargıçlar ve Savcılar Yasası'nın 77. maddesinde ise, hakkında soruşturma açılan yargıç ve savcılarının HSK tarafından geçici bir önlem olarak görevden uzaklaştırılabileceği düzenleniyor. 78. maddede de bu durumdaki yargıç ve savcılara aylık ve ödeneklerinin yarısının ödeneceği belirtiliyor.

Sayın Pehlivan, Yargıçlar ve Savcılar Yasası'nın 77 ve 78'inci maddelerine dayanılarak HSK tarafından bir önlem denilerek görevinden geçici olarak uzaklaştırıldı. Bu süre içinde kendisine mali haklarının da yarısı ödeniyor. Yasa'da yer alan bu düzenlemeler ve bunlara dayalı uygulama, Anayasa'daki azledilemezlik ve mali haklara ilişkin yargıçlık güvencesi hükümlerine bütünüyle aykırı.

Amuran: Bugünkü adıyla HSK olan Kurulun kuruluş amaçlarından biri de, yargı bağımsızlığını korumak değil mi?

Eminağaoğlu: Evet öyleydi. Bugünkü adı HSK olan Yüksek Hakimler Kurulu, ilk kez 1961 Anayasası ile kuruldu ve varlığı o dönemde yargı bağımsızlığı için en büyük güvence oldu. Sonrasında ise her darbe veya olağanüstü dönemlerde, yine baskıcı dönemlerde yapılan Anayasa değişikliklerinde, HSK hep yapısına müdahale edilen kurumlar içinde yer aldı. 12 Mart darbesi döneminde, arkasından 12 Eylül Anayasasında, arkasından 2010 Anayasa değişikliğinde, sonrasında ise bugünkü halinin yer aldığı 2017 Anayasa değişikliğinde HSK hep bir adım geriye götürüldü. Bugün HSK, kuruluşundaki

bağımsız yapısından tamamen uzakta. Bugünkü HSK'nın, Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü'nden hiç bir farkı kalmadı.

Amuran: Demokratik örgütlenme hakkına dayanarak kurulmuş olan, Demokrat Yargı Derneği Eş Başkanı Hâkim Orhan Gazi Ertekin de, attığı tweet nedeniyle soruşturmaya uğradı. Kimileri içeriğini tartışabilir ama bu örgütlenmeler demokrasinin düşünce özgürlüğünün simgesidir. Ertekin, gazetelerden birinde verdiği demecinde şunu diyor: "Türkiye'nin kurumlarına insanlığı, hukuku ve yasaı hatırlatmak bize düşüyorsa bundan gocunmayız. Hem insanlık hem yasa hem de hukuk bağlamında yaptığımız meşrudur, doğrudur aynı zaman da bir hukukçu olarak görev ve sorumluluktur." Bu açıklama çerçevesinde, bir yargıç olarak etik anlamda kırmızı çizgi nerede başlar nerede sona erer?

Eminağaoğlu: Kıta Avrupa ülkelerinin hepsinde yargıç ve savcı örgütleri bulunuyor. Bizler ilk kez 2006 yılında dernek statüsünde YARSAV'ı, sonra 2011 yılında Yargıçlar ve Savcılar Sendikası'nı, 2012 yılında da Yargıçlar Sendikası'nı kurduk. Kurucu başkanlıklarını yaptığım bu üç örgütten bugün sadece Yargıçlar Sendikası faaliyette.

Bizler yargıda örgütlenme dönemini başlattıktan sonra, iktidar örgütümüzü etkisizleştirmek ve ele geçirmek istedi. Bizleri hukuk dışı olmadık baskı ve işlemlere muhatap kıldı. Bu gibi yollarla meslektaşları bizlerin kurduğu dernekten uzak tutma yoluna gitti. 2010 Anayasa değişikliği öncesinde Sayın Ertekin'in başkanı olduğu dernek kuruldu.

Bütün çağdaş demokrasilerde olduğu gibi Türkiye'de de yargıç ve savcılarının örgütlenmesi, sadece yargıç ve savcılarının hakları için değil, yargı bağımsızlığı için, hukukun üstünlüğü için. Herkes için hukuk diyebilmek için. Gerçi, haklarından yoksun bir yargıç ve savcı ile zaten yargı bağımsızlığı için adım atılması söz konusu da olamaz.

Bu örgütler, yargı bağımsızlığını, hukukun üstünlüğünü amaç edinmeli. Herkes için hukuk demeli. Yargıyı bir gücün etkisi altına sokmamalı. Yasamaya karşı da, yürütmeye karşı da, yargının kendi içinde de bağımsız olmak gerektiğinden, bağımsızlığa müdahale nereden gelirse gelsin, müdahalenin geldiği yere göre tutum takınmak yerine, her durumda müdahale karşısında durabilmeli. Bu aynı zamanda hukukçu olmanın toplumsal sorumluluğunun da gereği... Yargı etiğinin de gereği. Yargıç ve savcılara, örgütlenmenin sağladığı haklar ve ifade özgürlüğü, kuşkusuz bu amaçlar için kullanılmalı. Kırmızı çizgiler, bu çerçevede belirlenmeli.

Sayın Ertekin'in sözlerine katılmamak mümkün değil. Az önce belirttik HSK, 1961 Anayasasıyla kuruldu. Sonraki yıllarda HSK'yı da kapsamına alan her Anayasa değişikliğinde ise HSK'nın yapısında hep bir geri adım atıldı. Bunlardan birisi ve çok önemli olanı da 2010 Anayasa değişikliği idi. Sayın Ertekin ve başkanı olduğu dernek o Anayasa değişikliği için evet demiş iken, 2010 Anayasa değişikliği ile yapısı bir adım daha geriye giden, sonrasında da işte bugün görüldüğü gibi daha da bağımlı olan HSK, görüldüğü gibi bugün Sayın Ertekin için de işlem yapıyor. Keşke Sayın Ertekin ve başkanı olduğu örgüt o gün eveti savunmasa veya keşke Sayın Ertekin gibi herkes geçte olsa bugün gerçekleri görebilse... Ancak hukukçu olmanın, hukuk örgütlerinin sorumluluğu geç olup olmadığına bakmadan, her zaman her durumda hukukun gereğini ifade etmekten geri durmamak gerekiyor.

YARGI HUKUKLA BAŞ BAŞA BIRAKILMIYOR

Amuran: Herkes için eşit adalet çağrısı giderek artıyor. Siz ve belirli kesim, son kararlara dayanarak, "FETÖ'nün yaptığı müdahalenin bugün de sürdüğünün örneğidir" diyorsunuz. Benzerlikleri nelere dayandırıyorunuz?

Eminağaoğlu: Geçmişte FETÖ, işlemlerini doğrudan idari merciler üzerinden değil, yargı kararlarının bağlayıcılığı, HSK kararlarının kesinliği nedeniyle olabildiğince bu organlar üzerinden gerçekleştirdi.

Bugüne bakarsak, FETÖ ile mücadele yapılıyor deniliyor ama, yargıdaki sorunlar dün FETÖ'cü kadroların yarattığı sorunlardan bugün daha fazla. Dün FETÖ'nün yargıda yarattığı sorunlardan daha fazlası bugün yaşanıyor. HSK'da etkin olan irade, yerel yargının, bölge mahkemelerinin, Yargıtay ve Danıştay'ın yapıları yönünden belirleyici. HSK'da etkin olan

irade ise bütünüyle Cumhur İttifakı. Yine Anayasa Mahkemesinde etkin olan da Cumhur İttifakı... Yani dün FETÖ'nün yargıda yaptıklarını, bugün Cumhur İttifakı yapıyor. Yargı dün FETÖ'nün etkisi altında idi, bugünde Cumhur İttifakı'nın etkisi altında. Yargı, hukukla baş başa bırakılmıyor.

İşte böyle olunca Cumhur İttifakı ya da bu İttifakın bileşenleri kimden rahatsız oluyorsa, o durumlarda Anayasal güvencelere bakılmadan hareket ediliyor. Bu durum, açılan adli ve disiplin soruşturmalarında, yine yapılan HSK işlemlerinde açıkça görülüyor.

FETÖ'cü kadroların geçmişte hukuk dinlemeden yaptığı işlemler işte şimdi gücü elinde bulunduranlar tarafından, Sayın Pehlivan, Sayın Ertekin ve bir çok yargıç ve savcı hakkında gerçekleştiriliyor.

Amuran: Bir taraftan, atılan bir tweeti paylaşan veya bir tweetle tepki duyulan bir olayı duyuranlar, cezaevine konuluyor, öte yandan Cumhuriyeti hedef alanlara duyarsız kalınıyor, tehdit içerikli tweet atanlar ölüm listesi yapanlar hakkında kamuoyunu tatmin eden bir soruşturma yapılmıyor. Kişilere göre demokrasi var veya yok. Kişilere göre özgürlük var veya yok... Hukuk, herkese uygulanan bir normlar bütünlüğü değil midir?

Eminağaoğlu: Hukuku uygulamak, hukukun gereğini dile getirmek, bu konunun mücadelesini vermek, neredeyse yargıç ve savcılar için artık cesaret gerektiren bir konu. Hukuka bağlı kalmanın cesaret gerektirdiği bir ortamda zaten yargı bağımsızlığından söz edilemez. Geline nokta eğer, iktidarın ilgilenmediği, örneğin vatandaş Ahmet ve vatandaş Mehmet arasında bir dava söz konusu ise yargıç ve savcı rahat bırakılıyor, rahat hareket ediyor. Öteki türlü iktidar, kendi çizdiği yoldan yargının yürümesini, yani kendisine bağılıymış gibi yargının hareket etmesini istiyor, bekliyor. İktidar bu beklentisini, devam eden davalarda bile kamuoyu önünde yargı kararları konusunda söylemekten uzak da durmuyor.

İktidar partisi hakkında 2008 yılında Anayasa Mahkemesinin, laik ve demokratik Cumhuriyete aykırılığın odaklığı saptaması yaptığını hatırlayalım. O saptamaya konu eylemler bugün kat be kat artmış durumda. Böyle olunca da, iktidarın veya başkalarının bu yöndeki işlemleri konusunda, iktidarın etkisi altındaki yargı etkisiz ve tepkisiz kalıyor.

Yargı, insan haklarını, hukukun üstünlüğünü gözetmek ve bu konularda ayırım yapmak için herkese güvence olmak için var. Adaleti sağlamak için var. İktidarı, hukuka uygunluk yönünden denetlemek için var.

YARGIÇ VE SAVCILAR BUGÜN HUKUKA GÖRE HAREKET EDERKEN ACABA İKTİDAR VEYA HSK BU DURUMDA NE YAPAR TEDİRGİNLİĞİ İÇİNDE

Amuran: Sanıyorum Sayın Ayşe Sarısu Pehlivan değinmişti. "Siyasetin beğenmediği bir kararı veren bir yargıç gelecekte başına neler gelebileceğini öngöremiyor, yargıç ve savcılar travma yaşıyor." Yargının siyasetin gölgesinde karar vermesi bugün siyaseti dizayn edenler için de tehlike oluşturmaz mı? Hukuk sisteminde sık sık sözü edilen yargı reformunun ilk adımı ne olmalı?

Eminağaoğlu: Bugün devam eden davalarda bile, iktidar bakış açısına uygun olmayan bir karar olduğunda doğrudan kararı veren, işlemi yapan, yargı, savcı, mahkemeyi hedef alarak, kamuoyu önündeki açıklamalarıyla çok ağır bir biçimde eleştiriyor. Sonrasında, genellikle o yargıç ve savcılarla ilgili işlem yapma yoluna gidiliyor, görev yerleri değiştiriliyor, disiplin soruşturmaları açılıyor veya bir fırsatla adli soruşturmalar bile açılması sağlanıyor.

Yargıç ve savcılar için coğrafi güvence de olmayınca, iktidarın anlayışına uygun olmayan bir karara imza atan yargıç veya savcı, iktidar bu durumu HSK'ya üstü açık veya kapalı hissettirdiğinde, hakkındaki atama kararnamesi ile soluğu olmadık yerde alabiliyor.

Yargıç ve savcılar bugün, hukuka göre hareket ederken acaba iktidar veya HSK bu durumda ne yapar tedirginliği içinde, hatta bunun çok daha ötesinde travması içinde.

Siyasetin gölgesinde hareket eden yargı, herkes için tehlike oluşturan bir yargı demek. Yargı organları, iktidara göre veya

mensubu oldukları siyasi düşüncenin etkisi altında karar verirlerse, nerede yargının bağımsız ve tarafsızlığı... Hele de yargı bağımsızlığı olmayınca, iktidar değiştiğinde yargının hukuktan uzak işlemlerine muhatap kuşkusuz sabık iktidar olacaktır. Bu her zaman böyledir. Bu nedenle yargı asla güce göre hareket etmemeli, gücün etkisi altında tutulmamalı. Yoksa yargı her zaman iktidarların silahı, dipçığı durumunda olursa, kuşkusuz iktidardan düşeni de bir bumerang gibi dönüp vuracak olan yargı olacaktır.

Bugün darbelerin topla tüfekte değil, yargı üzerinden yapıldığını görüyoruz. Artık bu dönemler kapanmalı. Yargı hiçbir durumda hukuktan ayrılmamalı.

AKP iktidarı döneminde en çok duyulan konulardan birisi yargı reformu oldu. Yıllardan beri yargıda reform yapıla yapıla bitirilemiyor. Reform paketleri açıklanıyor, reformlar yapılıyor. Dönüp bakınca bu düzenlemelerin birçoğunun bu iktidar zamanında çıkarılan yasalarda yeni bir değişiklik olduğu, yeni değişikliğin reform olarak sunulduğunu görüyoruz. Değiştirilen metnin önceki haline baktığımızda, onu da kendisinin çıkardığını ve o metni de o dönemde reform olarak sunduğunu görüyoruz. Yani iktidar her yaptığını reform olarak sunuyor.

Kuşkusuz yargıda reform olmazsa olmaz. Bunun yolu yargı bağımsızlığının sağlanmasından geçiyor. Bunun da yolu her durumda Anayasa değişikliğinden geçiyor.

Amuran: Siyasetin beğendiği kararları alan yargıç ve savcılar için getirilen eleştirilerden biri giriş sınavlarındaki tercihler ve daha sonrasında da liyakata önem verilmediği. Özellikle mesleğe alınırken uygulanan sınav sistemi eleştiriliyor. Coğrafi güvencenin olmaması eleştiriliyor. Nasıl bir uygulama gerekiyor ki sistem kendi bağımsızlığını korusun?

Eminağaoğlu: Yargıç ve savcı adaylığına alımlarda, önce ÖSYM tarafından yazılı sınav ve sonrasında da Adalet Bakanlığı bürokratlarının çoğunlukta olduğu bir kurulca mülakat yapılması.. Bunun sonrasında adaylık eğitimi başlıyor. Adaylık eğitimi sonunda Adalet Akademisi'nin de içinde yer aldığı ancak yine Adalet Bakanlığı'nın etkinliğinin öne çıktığı iki ayrı kurulca yazılı sınav ve sözlü sınav gerçekleştiriliyor. Kaldı ki Adalet Akademisi de ayrıca bağımsızlığı olmayan bir akademi. Bu sınavlarda başarılı görülenler içinden HSK, kadro sayısını gözeterek mesleğe kabul kararı veriyor ve yargıç ve savcı alımı gerçekleşiyor.

Bu sistemde adaylar Bakanlığın etkisi altında belirleniyor. Bu kurullardaki değerlendirmeler son derece subjektif ve adli denetime olanak vermeyecek biçimde gerçekleşiyor. Bunların içinden de HSK mesleğe kabul kararı veriyor. HSK'nın adayları belirleme yetkisi yok. Böyle bir sistem düşünülebilir mi? Kaldı ki HSK'nın yapısı ve bağımsızlıktan ne kadar uzak olduğu zaten ayrı tartışılan bir konu.

Yargıç ve savcı alımları böyle gerçekleştiği gibi, atama ve yetkilendirme işlemlerinde de, yeterlilik ve mesleki bilgi yerine başka ölçütler geçerli oluyor.

Adaylar, adaylık dönemi içinde, genel idare hizmetleri sınıfında ve Adalet Bakanlığı'na bağlı. Bu dönemde Adalet Bakanlığı karşısında hiçbir güvenceleri bulunmuyor. Yine adaylık eğitimleri, bağımsız olmayan Akademi'de gerçekleştiriliyor. Akademi bağımsız olmadığı için buradaki eğitimle, hukuku öne çekmeyen tek tip yargıç ve savcı yetiştirildiği tartışmaları haklı olarak ortadan kalkmıyor.

Amuran: Peki çözüm ne olmalı?

Eminağaoğlu: Bu sorunların çözümü için, adaylığa alımlar tamamen hukuk bilgisi esas alınarak, objektif ve yargı denetimine açık biçimde HSK veya HSK ile birlikte Adalet Akademisi tarafından gerçekleştirilmeli. Adaylık eğitimi tamamen Adalet Akademisi tarafından yapılmalı. Adaylık döneminde Adalet Bakanlığı'na bağlı olunmamalı. Adaylık sonu yeterlik sınavı Akademi ve HSK tarafından yapılmalı. Mesleğe kabul HSK tarafından gerçekleştirilmeli. Bu aşamalarda veya herhangi bir basamağında Adalet Bakanlığı yer almamalı. Bu da yeterli değil. HSK da Adalet Akademisi de yargı

bağımsızlığına uygun bir yapıda olmalı. Yargıç ve savcılık için bu iki meslek grubunun personel rejimleri tamamen ayrı düzenlenir ise, o zaman savcılık yönüyle belli ölçüde Adalet Bakanlığı'nın sistem içinde varlığı söz konusu olabilir.

Amuran: Coğrafi güvence de burada çok önemli?

Eminağaoğlu: Yargıda coğrafi güvence olmaması ayrı bir kanayan yara. Yargıç ve savcının görev yaptığı yerin, kendi isteği olmadan değiştirilememesi demek olan coğrafi güvence, yargıç ve savcılarda ne mesleğe başlayanlar için, ne de mesleğin en ileri aşamasına gelmiş olanlar için söz konusu. Bu nedenle iktidarın hoşuna gitmeyen kararı veren yargıç, soluğu ülkenin olmadık yerinde alabiliyor.

Çözüm için, yargıç ve savcılar memur gibi görülmemeli ve coğrafi güvence getirilmeli.

HALKIN HABER ALMA HAKKININ KISITLANMASI AYNI BAĞIMSIZ BİR YARGIYI ORTADAN KALDIRMAK GİBİ BASKICI BİR İKTİDARA HİZMETTİR

Amuran: Cezaya dönüşen uzun tutuklama kararları teamül haline geldi. Özellikle gazetecilere ve sivil toplum temsilcilerine yönelik bu uygulanmalar haklı olarak tedirginlik yaratıyor. Özellikle düşüncüyü açıklama, ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü konusunda, AYM'nin aldığı kararlara rağmen tutuklama kararları verilmeye devam ediyor. Bugün ifade özgürlüğünü kullanırken otosansür uygulayan yazarlar yanında hangi haberi yaparsam hukukun kadrine uğramam diyen gazeteciler var. Halkın haber alma hakkının kısıtlanması kime hizmettir? Basının son durumunu da iletir misiniz?

Eminağaoğlu: Kişiler, muhalif kimlikleri nedeniyle, bağımsız olmayan yargı üzerinden baskıcı uygulamalara muhatap kalıyor. Uzun tutuklamalar, koşulları oluşmadan verilen tutuklamalar, bir baskı aracı olarak kullanılıyor.

Yasada tutuklamaların koşulları sınırlı ve belli... Özellikle muhalif kimliklerle ilgili soruşturmalarda tutuklamanın koşullarına bakılmadan, soruşturmanın varlığı, tutuklama için yeterli görülüyor.

Anayasa Mahkemesi azda olsa, tutuklamalarla ilgili olarak özgürlükleri öne çıkaran kararlar veriyor. Yargı organları Anayasa Mahkemesi'nin bağlayıcı bu kararlarına bile uymuyor.

Basın demek, toplumun haber alma hakkı, halkın sesi demek. Gerçeklere ulaşması demek. Demokrasinin yazılı olmayan dördüncü gücü demek. Yargı üzerinden basın mensupları üzerinde yapılan işlemlerle basın özgürlüğü kısıtlanıyor. Basın bu derece baskı altında kalınca, halkın gerçek bilgilere ulaşmasında sorunlar ortaya çıkıyor. Basındaki otosansür daha ileri düzeylere varıyor.

Halkın haber alma hakkının kısıtlanması, aynı bağımsız bir yargıyı ortadan kaldırmak gibi, baskıcı bir iktidara hizmettir. Demokrasinin kurallarına göre işlemlerini istemeyenlere hizmettir. Çünkü demokrasi, halk iradesine göre biçimleneceğinden, halkın iradesi de ulaştığı bilgilere göre biçimleneceğinden, bu yolla halkta gerçeklerden uzak tutuluyor.

Tutuklu gazeteciler konusu kanayan bir yara. Mesleğini yerine getirmek, suç işlemek gibi görülüyor. Oysa hukuk ve demokrasi içindeki her görüşün, serbestlik içinde ifade edilebilmesi, yayılabilmesi gerekiyor.

Amuran: 24 Haziran da MİT sırlarını ifşa ettikleri gerekçesiyle başta "genç duayenler" adını verdiğim sevgili Barışlar olmak üzere Murat Ağirel, Hülya Kılınç ve diğer gazetecilerimizin ilk duruşmaları yapılacak. Dileğimiz bir an önce, verilecek beraat kararıyla gazeteci arkadaşlarımızın özgür kalması. Burada kamuoyunu rahatsız eden bir durum var: Taraflar İddianamenin içeriğini, bir kısım basından öğreniyorlar. Üstelik "kısıtlama kararı" nedeniyle paylaşılmayan hususlar da yayınlanıyor. Ayrıca gazetecilerin suçlu olduklarını ilan eder biçimde yayınlarını sürdürüyorlar. Bu soruşturmanın gizliliğinin ihlal edilmesi değil midir, karar verilecek ana kadar, masumiyet karinesi ceza hukukunun olmazsa olmazı değil midir?

Eminağaoğlu: Geçmişte FETÖ'cülerin yaptıklarının bugün yeni örnekleriyle karşılaşıyoruz. İşte bu konu da öyle...

Ergenekon yargılamalarına bakın. Bir de bu yaşananlara bakın. Farklı mı...

Şimdi de yine olmadık bir nedenle soruşturma açılıyor. Hazırlık soruşturmaları kuşkusuz yasa uyarınca gizli. Bu nedenle ancak taraflar ve avukatları soruşturma dosyalarını inceleyebiliyor. Bunu engellemek için, soruşturmada olmadık nedenle **"kısıtlama kararı"** verildiğini görüyoruz. Bu karar nedeniyle artık taraflar ve avukatları da, soruşturma aşamasında dosyayı incelemiyor. Tarafların ve avukatların ulaşamadığı dosyaya konulan bilgiler, çarşaf çarşaf ve çarpıtılarak yine belli gazetelere servis ediliyor. Hatırlayalım aynen Ergenekon sürecindeki soruşturmalar ve yargılamalar gibi. Bu yayınlar yapılırken de, belirli bölümler cımbızlanarak, kamuoyunda algı yönetimi yaratılıyor. Hem suçsuzluk karinesi yok ediliyor. Hem de soruşturmanın gizliliği ilkesi ihlal ediliyor. Soruşturmanın gizliliğinin ihlali nedeniyle suç ta işleniyor.

Amuran: İddianame, sır olarak sunulan bir haberin açıklanması şeklinde sunulmuş. Avukatların açıklamalarında iddianameye dayanak gösterilen AYM'nin 30.12.2015 tarihli MİT Kanunu'nun iptaline yönelik başvuruya verilen ret kararına atıfta bulunularak, MİT sınırlarının ifşasının ifşasının da suç olacağı dile getirilmiş. Bu dayanakla AYM'nin kararı sizce örtüşüyor mu?

Eminağaoğlu: İddianame, olaydan tamamen uzak. Kes kopyala yapıştır yöntemiyle alınıp oluşturulmuş. Atılı suçların açıklanması ve bu suçların somut olayda varlığının savunulmasında oldukça fazla zorlanılmış. Elli sayfadan oluşan iddianamede bu durumlar açıkça görülüyor.

Anayasa Mahkemesi'nin, MİT Yasası'nın 27/3 üncü maddesindeki değişiklik hakkındaki iptal davasını, bahsettiğiniz 30.12.2015 tarihli ve 1.3.2016 tarihli resmi gazetede yayınlanan kararı ile reddetti. Anayasa Mahkemesi kararının konuyla ilgili 153-168 inci paragraflarında, red gerekçeleri ortaya konuluyor.

İddianamenin 15 inci sayfasında, Anayasa Mahkemesinin bu kararına atıf yapılarak, bu kararda **"ifşa edilmiş olsa bile"** ifadesinin geçtiği, bu nedenle iddianame düzenlendiği belirtiliyor. Ancak kararın gerek gerekçenin belirttiğim ilgili bölümüne gerekse bütününe bakıldığında, böyle bir ifade bulunmuyor. Ortada suç ve suçlu yokken zorlama bir iddianame düzenlendiği bu yönüyle bile görülüyor.

Amuran: Siz eski bir yargıç olarak basınla ilgili davaların evrensel hukuk otoritelerince nasıl değerlendirildiğini anlatır mısınız? Ülkenin hukuk devleti olarak karşılaşıcağı riskler neler?

Eminağaoğlu: Basının demokrasi içindeki yer ve konumuna bakmak gerekiyor. Basın, erkler ayrılığında, yazılı olmayan dördüncü erk. Basının varlığı ve bağımsızlığı, demokrasinin sağlıklı işlemesiyle doğrudan ilgili.

Basının baskı altına alınması, basın özgürlüğünün kısıtlanması, basın mensuplarına yönelik soruşturmalar ve davaların açılması ve bunların giderek artması demek, ülkede hukuk ve demokrasiden de o ölçüde uzaklaşılması demek. Basına bakılarak, basının durumunu görerek, ülkenin hukuk, demokrasi ve özgürlükler yönünden fotoğrafını çekmek mümkün. Bu nedenle basın üzerindeki aykırı uygulamalara evrensel hukuk çevrelerince ciddi biçimde dikkat çekiliyor ve eleştiriler getiriliyor.

Amuran: Son zamanlarda gündemi oluşturan başka bir yasal düzenleme üzerinde duruluyor. Baroların yapısıyla ilgili... Avukatlık Kanununda yapılacak bir değişiklik. Çoklu baro sistemi. Amaçlanan nedir? Neden böyle bir sistemde ısrar ediliyor?

Eminağaoğlu: Çoklu baro ile amaçlanan, baroları amaçlarından uzaklaştırmak ve etkisiz kılmak. Barolar, yargı bağımsızlığını, hukukun üstünlüğünü, savunmanın haklarını koruyan ve amaçlayan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları.

Çoklu baro konusu, avukatlar ve barolar da yargının zorunlu bir ayağını oluşturmakla, yargı bağımsızlığı ile doğrudan bağlantılı. İktidar yargının bu ayağında da yargı bağımsızlığına aykırı adımlar atmayı amaçlıyor.

Geçmişte FETÖ'cü yapılanmanın gündeme taşıdığı bu adımı şimdi Cumhur İttifakı atmak istiyor. İktidar kendi gücünü barolara da yansıtarak, böl parçala yönet şeklindeki bir uygulamaya dayalı çoklu baro sistemi ile ortaya çıkacak yeni baroları ve bu yolla Türkiye Barolar Birliği yapısını etkisi altına almayı amaçlıyor. Yeni ortaya çıkacak çoklu barolarda istediği yapıdaki baroların sesini de öne çıkararak, oradaki diğer örgütleri etkisiz kılmak istiyor. Örgütlenme deyince, iktidarın tüm alanlarda sarı sendikalar yarattığını görüyoruz. Örgütleri baskı grubu olmaktan çıkarttığını, amacından uzaklaştırdığını da görüyoruz. Çoklu baro ile baro, baro olmaktan çıkacak. Böyle bir durumda baronun varlığı bile tartışılacak. Birden fazla HSK mı var. Yeter ki HSK bağımsız olsun. Tek amacı hukuk olsun. Bu bağlamda kamu kurum ve kuruluşu niteliğinde meslek kuruluşları ve bu meslek kuruluşları içinde özel bir yeri olan barolar da yerelde birden fazla olamaz. Nasıl ki bugünkü adı HSK olan ve ilk kez 1961 yılında tam bağımsız olarak kurulan HSK'nın yapısı ve bağımsızlığı baskıcı yönetimlerce hazmedilemedi ve ilk fırsatta 12 Mart'ta yapısına müdahale edildi. Şimdi de baroların bağımsızlığı hazmedilemiyor ve yapısına müdahale edilmek isteniliyor. Çoklu baro örneğinde olduğu gibi, yasa taslaklarında ilgili yerlerin görüşü de alınmıyor. Bunların içeriği TBMM'ye sunulunca öğrenilebiliyor.

Barolar konusunda yaşanan sorun, sadece avukatlar özelinde bir sorun olmayıp, hukuk devletinin sağlıklı işlemesi ile ilgili bir sorundur. Anlattıklarım çok karamsar bir tablo gibi görülmesin. Hukuk ve demokrasiyi etkin kılar ve her durumda hukuk ve demokrasi içinde hareket edersek çözülemeyecek sorun yok.

Amuran: Eleştiriler her zaman faydalıdır. Önemli olan doğru kararlar için katkıda bulunmak ve kamuoyunu aydınlatmak. Bizlerde basın mensubu olarak bunu yapmaya çalışıyoruz. Yanlışlar ve doğru çözümler. Zaten basının görevi de bu. Çok teşekkür ederiz.

Eminağaoğlu: Bu fırsatı sağladığınız için ben size teşekkür ederim.

Nurzen Amuran

Odatv.com

Nurzen Amuran

Diğer Yazıları

Türkiye bunu ödemek zorunda kalacak

05.12.2021

Merkez Bankası bu talimata uymasaydı...

28.11.2021

Egemen Bağış'ın Büyükelçi tayin edildiği kurum, nasıl adil olmaktan söz edebilir

21.11.2021

Kumpas davaları olmasaydı FETÖ 15 Temmuz'a cesaret edebilir miydi

14.11.2021

Erdoğan'ı destekleyerek koltuklarını koruma derdine düştüler

07.11.2021

Artık "vakıf" dendiğinde akıllara kara para geliyor

31.10.2021

Tüm Yazıları

Popüler Yazılar

Müyesser Yıldız

TESUD Başkanına neler soruldu?

30.06.2021

Dr. Hüseyin Nazlıkul, M.D. PhD.

Hastalıklara karşı direnç nasıl artırılır

03.10.2021

Salih Seçkin Sevinç

Pandemi bahaneleri oldu... Restoranlar bizi ya...

03.10.2021

Rafael Sadi

O kritik ziyaretin arka planı

03.10.2021

Yusuf Yavuz

Yeni plan devrede

17.06.2021

Soner Yalçın

Tehdit etmeyin

18.06.2021

Soner Yalçın

Tunus'un foncuları

28.07.2021

Soner Yalçın

Erdoğan'ın öfkesinin sebebi

26.10.2021

Sami Menteş

Milli Eğitim Bakanı yalan söylüyor

25.06.2021

Soner Yalçın

Ata'nın çocukları: 68 Kuşağı

30.06.2021

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

ANA SAYFA

YAZARLAR

VİDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

